

В А Р Н Е Н С К И К О Р Е Н Я К Ъ

ОРГАНЪ НА КУЛТУРНО-ПРОСВѢТНОТО ИКОНОМ. Д-ВО „ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ“

Годишен абонаментъ 25 лева.

Излиза двуседмично

Редакция и администрация въ клуба
Варна, ул. „6-й Септемврий“ № 29.Обявления се приематъ
по споразумение

ДЪЛГЪТЪ НА МАЙКАТА.

Нееднократно изтъкнахме на това мѣсто, че семейството е първоначалното и важно училище за възпитанието на детето, което възпитание се продължава въ училището. Детето въ семейството добива добро или лошо възпитание, защото тукъ то научава и туря начало на поведението си, на правилата му, които не го напускатъ презъ цѣлия му животъ. Въ семейството създаватъ се навиците му, характера му. Ето защо, дългътъ на разумнитѣ родители се състои въ насаждане въ душата на детето здрави нравствени качества, ако тѣ сами ги притежаватъ, било чрезъ наставления, било чрезъ обносикитѣ си, било чрезъ говора имъ, личния имъ примѣръ. „Каквото посѣешъ, такова ще пожънешъ“. Семейството трѣбва да произвежда добри външни впечатления, защото тѣ се запечатватъ въ мозъка на детето и иматъ свое влияние върху образуването на характера на детето. Тамъ въ дома, въ семейството разумътъ—мжжътъ, и сърцето—жената, ако хармониратъ въ ръководството на възпитанието на детето, ако животътъ имъ е честенъ и добродетеленъ, ако владѣе нѣжна внимателностъ, очаква се, че детето, като порастне и почва да посещава училището, ще бжде добре възпитано и ще прояви добри качества, както къмъ своя учителъ, къмъ другаритѣ си, и къмъ околнитѣ и тѣй въобще къмъ людетѣ. И обратно, ако детето е заобиколено отъ невежество, отъ грубостъ, отъ невъзпитание, то несъзнателно усвоява сжщо такъвъ характеръ, става грубо и училището, за да изкорени този лошъ характеръ, трѣбва да употреби голѣми усилия, които въ нѣкои случаи оставатъ несполучливи поради здравето загнѣздвяване въ душата му лоши качества, защото въ семейството се продължава сжщия режимъ. Ако нѣкой се оплаче на подобна майка отъ грубостта на детето, тя вмѣсто да упрѣкне за това, възразява, че това дете не е мое, трѣбва да е друго; моето дете не е грубо. По този начинъ тази майка усилва грубия навикъ на детето си, което въ бждеще ще проявява въ по-силна степенъ тази грубостъ. Безспорно е, че домътъ е царството на майката, която е най-близка до детето, и която

всестранно му влияе. Мжжътъ, по своята дейностъ, се намира почти цѣлия денъ вѣнъ отъ това царство. Майката, освенъ обладана отъ майчина любовъ, трѣбва да е подготвена, възпитана, просвѣтена, да може да направлява детето къмъ добродетелъ, къмъ хранение нѣжни чувства въ гърдитѣ си къмъ околнитѣ и като стѣпи прага на училището, да прояви тия свои добродетели, свои нѣжни чувства предъ своя училищенъ ръководителъ, предъ своитѣ другари, които могатъ да взематъ примѣръ и предъ околнитѣ, които, виждайки възпитанието му, обносикитѣ му, поведението и на улицата, ще се произнесатъ похвално за майката, че е била просвѣтена възпитателка на детето си. Обратно, ако детето прояви грубости и некрасиви обноски, всѣки е въ правото си неминуемо да заключи, че майката е вежествена, груба и лоша възпитателка, и не изпълнява длъжността си като майка, защото е лишена отъ добродетели, отъ образование, отъ наблюдение, и отъ посочване знаеми семейства, въ които мжжътъ сж образци на възпитание, на добродетели, а женитѣ за жалостъ, като **заможни**, иматъ влияние и вършатъ това, което искатъ, упражнявайки лошо влияние върху децата, които се намиратъ въ постояненъ досегъ съ тѣхъ. Тѣ не обръщатъ внимание за изпълнение благородното си предназначение, като жени, като майки, защото сж лишени отъ здрава култура и отъ голѣмо съзнание за задачата, която сждбата имъ отрежда не само да отглеждатъ чадата си, но и да ги възпитаватъ, за да станатъ добри възпитани граждани, съ чиста незамърсена душа. Майката, ако е истинска майка, не трѣбва само да се грижи за добро облѣкло и труфила, поради заможното си положение, но **длъжна** е да не поковарява невинното и чисто детско съзнание съ неприлични, лоши думи и **дѣла**. Твърде рѣдко, обаче, чуваме за подобни жени. Това е отраднo явление, и **добритѣ** възпитани, просвѣтени жени, съ възпитателното си, нѣжно влияние върху чадата си, изпълняватъ длъжността си, като майки, съзнателно, тихо, безшумно, търпеливо и вършатъ **велико дѣло**.

ШЕСТИДЕСЕТЪ ГОДИНИ СВОБОДЕНЪ ЖИВОТЪ НА ГР. ВАРНА.

На 27/VII ст. ст. (9/VIII н. с.) 1878 г., Варна е била освободена. Рускитѣ войски влизатъ въ Варна при обща неопикуема радостъ. Димитъръ Станчевъ отправя благодарствена речъ къмъ нашитѣ освободители, отправяйки имъ следнитѣ думи: „Вие, братя, едни по кръвъ и вѣра, дойдохте и изпълнихте християнски дългъ, като оставихте бащи, майки, братя, сестри, деца и домове. Дойдохте да освободите вашитѣ братя отъ турско иго“.

Шестдесетъ години изтекоха отъ тоя славенъ день, въ които Варна се сдоби съ найценното богатство — свободата. Безъ свобода нѣма напредѣкъ, нѣма култура. Чрезъ свободата се даде възможностъ на родолюбиви българи да заработятъ съ нови усилия за благо на града.

Варна е била щастлива, че още въ първитѣ години следъ освобождението, е имала управници, които сж работили съ усърдие и знание, съ постоянство и планомерностъ и като резултатъ на това е била начертана правилна насока за развитието на града, за да добие днешния си видъ—благоустроенъ градъ. Презъ тия шестдесетъ години сж се редили управници, общественици отъ по-голѣма или по-малка величина, които сж работили за издигане на Варна. Тия усилия не биха дали резултатъ, ако се работѣше въ време на потисничество. Свободно проявената инициатива, проведена и изпълнена сжщо при свобода, е дала своитѣ резултати въ благоприятно направление.

Въ деня на нашето освобождение, нашъ дългъ ще бжде да отправимъ нашата благодарностъ и признателностъ къмъ всички, които сж спомогнали за нашата свобода, къмъ всички, които въ продължение на шестдесетъ години сж работили съ идеализъмъ за преуспѣване на Варна.

Нашето дружество, ценейки значението на освобождението на Варна, е отредило тоя день за свой патроненъ празникъ. Въ деня на празника, като имаме дългъ да изказваме нашата благодарностъ и признателностъ къмъ всички за служили за нашата свобода, за нашето възраждане и преуспѣване, ние сме длъжни да отправимъ и единъ апелъ къмъ всички, а особено къмъ по-младитѣ — да тачатъ извоюваната свобода, да отдаватъ почитъ и уважение къмъ заслужилитѣ за извоюване тая свобода, да черпятъ поука какъ се борили за свободата и въобще при всѣки случай да засвидетелствуватъ своята благодарностъ и признателностъ къмъ заслужилитѣ за свободата и напредѣка на Варна.

Варна е най-уредения курортъ—достѣпенъ за всички.

ДВЕ ДАТИ!

27 юлий 1854—27 юлий 1878 г.

Военната история на руския народъ за насъ българитѣ представя ценностъ, защото всичкитѣ й страници сж препълнени съ събития, извършени върху землището на България, полетата и долините, които сж облѣни съ кръвта и осѣяни съ коститѣ на доблестнитѣ руски войници, въ борбата имъ за освобождение на славянитѣ, християнитѣ отъ турско иго.

При всѣки походъ, при всѣка руско-турска война, България е била винаги пробуждана отъ летаргическия сънъ на петвѣковното й робство, когато най-после тя е получила своята свобода, своята независимостъ. Русия е била единствената държава, на която почти всички европейски държави възлагали надежди да съкруши турско то могъщество. Действително, войнитѣ на Русия противъ Турция сж били предприети на промеждутѣци отъ 20—22 год. и по-малко поради политически причини. Турция се стремѣла да прегради пътя на Русия къмъ изтока за освобождение на християнитѣ, единственитѣ ней племена, по тайнитѣ козни на нѣкои само европейски държави. Тази горделива замисль изпълни своята благородна целъ. Русия всѣкога е била готова да защити християнството, отъ ударитѣ на Турция, подстрекавана отъ католицизма, който се стремѣлъ да завладѣе върски цѣлия изтокъ. Подигналъ се въпросътъ за светитѣ мѣста презъ м. май 1853 г. въ Палестина. Този въпросъ заинтересувалъ руската и френската дипломация въ Цариградъ. Русия защищавала правата на православнитѣ християни, а Франция тоя на католицитѣ. Русия настоявала да се дадатъ нѣкакви права на православнитѣ християни, Турция, съветвана отъ Франция (отхвърлила искането на Русия. Неприемането на това предложение е дало поводъ на Русия да се опълчи противъ Турция. Руски войски навлѣзли въ Турция отъ къмъ Дунава. На 8 окт. 1853 год. Омеръ паша заповѣдалъ на руситѣ да се оттеглятъ, а нѣкои отъ европейскитѣ кабинети готвили протестъ противъ това руско нашествие. Обаче, Русия, поради този отказъ, изгорела флотата на Турция на 30 ноемврий 1853 г. при Синопъ. Войната била неизбежна.

На 4 февруарий 1854 г. Франция и Англия, като си обезпечили неутралитета на Австрия, задължили се да защитятъ съ оржжие Турция, нейната цѣлостъ противъ домоганията на Русия. Нѣма да се разпростремъ подробно върху приготвенията на съюзенитѣ държави, а ще бждемъ кратки. Съ една неимоверна бързина съюзенитѣ държави раздвижили флотитѣ си и войскитѣ си къмъ Дунава, но се отбили въ Варна. Руситѣ, безъ да губятъ време, въ брой 40000 души минали Дунава и обсадили Силистра, която указала силно съпротивление съ 10000 души. Англия изпратила 25000 души подъ водачеството на лордъ Рагланъ, опитенъ ветеранъ, участвувалъ въ войни и осакатѣлъ съ едната ръка

въ сражението при Ватерлоо. Франция пакъ, пратила 30000 души под командата на младъ и енергичен маршалъ Сенъ Арнолдъ.

Презъ м. юний 1854 френските войски, по-голямата частъ, сж квартирували на Франга (Надежда), Еникъй (К. маново) и Джаферлий (Кичево), и една кавалерийска дивизия подъ Франга (Яребична). Англичанитѣ били разположени около Аджемлеръ (Аксаково), Сюмбей (Баново), Девня, Дрбрина и Манастиръ. Военната квартира, етапътъ на съюзенитѣ войски, на чело съ лордъ Рагланъ, маршалъ Сенъ Арнолдъ и Омеръ паша, се намиралъ въ дома, бул. „Фердинандъ“, 23, който още сега съществува.

Военнитѣ складове за припаси, за взривни вещества и др., за цѣлата Кримска война, били помѣстени въ магазинѣ въ търговската частъ на града и старото турско здание (Барутъ-кале, (сега се взема голѣмото здание „Сите“). Срещу 27 юлий 1854 год. избухналъ голѣмъ пожаръ въ търговската градска частъ (пияцата). Войскитѣ обискирали цѣлата пияца, изнисуали, каквото можали отъ провизиитѣ. Пожарътъ билъ въ скоро време разпространенъ и не е могълъ да се ограничи или да се намали. Цѣлата търговска пияца била обрната въ пепелище. Загуби съ милиони. Отдава се този пожаръ на българи — руски агенти. **Незапомненъ пожаръ!**

Въ края на м. юлий или въ началото на м. августъ съюзенитѣ войски съ флотитѣ си, се напжтили къмъ Севастополъ, Кримъ.

Датата 27 юлий 1854 г. е забележителна, следователно, съ разрушителния на търговската частъ на града пожаръ нанасящъ голѣми щети на гражданитѣ.

Следъ свършването на кримската война, настъпило затишие, но окончателното освобождение на православнитѣ християни, още не настъпило. Русия за тази целъ почнала приготовленията си и следъ почти 20 години турила въ изпълнение плана си.

Русия пакъ на сцената. Обявила война на Турция и въ 1877 г. пакъ доблестнитѣ руски войски се ширятъ изъ България, поливали кръвта си за насъ, които въ Санъ Стефано добихме свобода, независимостъ.

Варна още се намирала подъ турска властъ, която не предава града на руситѣ. На кратко ще кажемъ нѣколко думи. Генералъ Столипинъ съ щаба си влѣзълъ въ града и се установилъ въ дома на Янаки Жековъ, ул. „27 юлий“. Той преговарялъ съ турската властъ за предаването на града, но последната упорствувала, като мислѣла, че турската държава не е още разгромена. Заповѣдъ дошла отъ Цариградъ за предаването на града, който турската властъ е предала на руситѣ на 27 юлий 1878 год. Тържествено рускитѣ войски сж влѣзли въ града, посрещнати отъ многохиляденъ народъ, който се почувствувалъ свободенъ нетерзанъ вече отъ турцитѣ. И тъй 27 юлий 1878 г. донесе свобода на Варна, за да диша свободно.

Изгрѣ на тая дата слънцето на свободата! — Възкрѣсна градътъ, следъ разрушителния пожаръ.

П. Боляровъ.

Работете чрез Варна за България.

Ж. Ив. Ж-въ

Първото женско благотворително дружество въ гр. Варна

Преровяйки миналото на градъ Варна, още когато турско робство тежнѣше, натъкнахъ се на единъ отраденъ фактъ, че още презъ 1866 год., даже по-рано, се основало за пръвъ пътъ въ поробена България, и то въ гр. Варна, **първото женско благотворително дружество**. Въ едно писмо отъ Варна, 3 мартъ 1867 г., се казва: „За да спомогне материално на беднитѣ ученици, които се учатъ тукъ въ училището, **добродетелно българско дружество** даде въ

името имъ балъ, който се извърши на 21 януарий въ една отъ най-добритѣ и едничи по красотата си кжща на г. х. Янаки Флори“.

Описва се въ сжщото писмо, какъ по свиренето на музиката сж танцували полка, мазурка и български хора. Присѣдствували пашата Абдулъ Рахманъ, г-да консулитѣ руски, гръцки, французски и др.

Българитѣ били облѣчени, ако и простичко, въ черни дрехи и сж бѣли ржжавици, сжщо и дамнитѣ не били въ нищо по-долу отъ кавалеритѣ. При вратата стояла маса съ дискосъ и всѣки давалъ доброволно помощъ, както и тѣзи граждани, които отсѣдствували, пращали лептата си. Всички тѣзи помощи сж записвали на еднъ листъ, и въ нея вечеръ събрана била една сума отъ 10,000 гроша за беднитѣ ученици. Въ писмото не се споменуватъ имената на настоятелитѣ. Въ музея — Варн. арх. дружество — се намира една покана за балъ отъ м. февруарий 1868 г., издадена отъ настоятелството на Варн. Бълг. училище и подписана отъ Бр. Георгиевичъ, Бр. Бърневи, Хр. Поповичъ и др. Отъ тази покана се вижда, че този балъ не е билъ *пръвъ*.

Отъ тѣзи данни се заключава, че е имало едно съревнование между *жената* и *мжжѣтъ*. Една борба за първенство по благотворителностъ.

Не може да отречемъ и неминуемо трѣбва да признаемъ, че въ това отношение *жената* има *първенството*.

Ние нѣмаме мисълта да ласкаемъ жената, но изтъкваме една неопровержима *истина*, на която никой не може да възрази. Ние съзираме, както и всички, въ лицето на жената една скромна ратница не само въ изглеждането, възпитанието на децата, въ семейството, въ своя домъ — царството ѝ, но сжщевременно въ самоотверженостъ за благоденствието на немошнитѣ, за благополучието на обществения животъ. Тя съ преданостъ и постоянство жертвува спокойствие и здраве за ближния си. Милосърдието озарява нѣжното ѝ сърдце и тя, ненаситствено, а доброволно и скромно се предава въ

благотворителна дейностъ за поддържане надежда и вѣра въ беднитѣ ученички и ученици за добро здраве и образование, а това значи, да излизатъ отъ училището здрави майки и бащи и добре възпитани и образовани гражданки и граждани.

Не само жената въ сегашни времена съзнава дългътъ си, водима отъ вродено чувство на милосърдие като образована и възпитана родолюбива жена, но и въ древни времена тя се е отличавала въ това направление. И тогава е имало борба между мжжѣтъ и жената, но последната всѣкога е излизала победителка. Тя въ древна Елада била издигната до култъ, представлявайки богиня на всички добродетели на земята. Тя е безпомощно сжщество, не разполага съ богатство, съ собствена каса за пожертвувание, но има неизчерпаемо съкровище на сърдцето. Мжжѣтъ има разумъ, а жената сърдце и чувство. Ще приведемъ единъ примѣръ отъ древността. Едно отъ „Седемтѣ чудеса на свѣта“ се считаше великиятъ храмъ на Диана въ Ефесусъ.

Въ една английска книга „Седемтѣ чудеса на свѣта“ срещаме следното: „Ефесусъ е градъ, изложенъ юго-източно отъ Смирна, на около 38 километра и се считалъ, споредъ гръцкия историкъ Страбонъ, едно отъ „очитѣ“ на Мала Азия. Въ този градъ билъ издигнатъ великолепенъ, красивъ храмъ, презъ 570 год. пр. Хр. Въ този храмъ била поставена статуята на *Диана* изработена отъ нѣкой си Камантисъ. Този храмъ билъ опожаренъ. Втори храмъ билъ издигнатъ по-великолепенъ, по-красивъ отъ първия презъ 540 г. пр. Хр. Този вторъ храмъ, обаче, билъ сжщо опожаренъ, когато Сократъ билъ отровенъ 400 год. пр. Хр.

Персийскиятъ царъ Ксерксъ, който рвзушавалъ всички езически храмове, пощадилъ този храмъ за неговото величие и чудесна красота. Пакъ е билъ опожаренъ при раждането на Александъръ Велики 356 г. пр. Хр. Това опожаряване е било извършено отъ Еорстратъ, за да обезсмърти името си. Следъ

Д-ръ П. Д. Скорчевъ

ПРОСЛАВА НА КИРИЛО-МЕТОДИЕВОТО ДѢЛО.*)

(Българскиятъ дѣлъ въ свѣтовната просвѣта.)

Всѣка година на днешния денъ българскиятъ народъ — и тукъ и отвъдъ — празнува своя най-великъ празникъ, празника на българския гений: защото преди близо хиляда и сто години на още помрачения небосклонъ на свѣтовната култура изгрѣ и засия ярката звезда на новородената българска и славянска просвѣта!

Какво е било състоянието на културата на българитѣ, на славяно-българитѣ, въ ранната зора на новата българска държава, какъвъ е билъ тѣхниятъ духовенъ обликъ, какви културни стремежи и идеали сж лелѣли нашитѣ предци отъ оная смжтна доба — за всичко това ние твърде малко знаемъ. Обаче, ние добре знаемъ, че славянитѣ, заселили се вече въ нашитѣ земи, скоро сж успѣли да завържатъ пъргави търговски връзки съ Византия и че мнозина отъ тѣхъ сж възприели още презъ време на Юстинияна (527 — 565 г.) ведно съ християнството и византийска култура и сж се домогнали до висши и най-висши санове и до видно военачалство въ обширната източно-римска империя. Презъ тази предначална доба просвѣта и писмо у нашитѣ праѣди сж били изключително гръцки.

Къмъ срѣдата на деветия вѣкъ просвѣтата у славянобългаритѣ трѣбва вече да е достигнала до една значителна висота, тѣхното народностно чувство трѣбва вече яко да е закрепнало, за да се почувствува назрѣла нужда отъ собствено писмо,

*) Радио-сказка казана на празненството Кирилъ и Методий.

отъ собствена книжнина.

Вече въ 855 г. Кирилъ създава нашата азбука и ведно съ своя братъ Методий той проповѣдва всрѣдъ западното славянство словото Божие на славяно-български езикъ, на който езикъ той служи презъ 868 г. Божествена литургия дори въ *самия Римъ*, въ присѣдствието на папа и кардинали, когато тукъ, въ тоя свѣтовенъ градъ не се е допускало щото светото писание да бжде четено на никакъвъ другъ живъ тогавашенъ езикъ. Това изключение е направено може би защото царъ Борисъ, принуденъ подъ натиска на навдигащата се християнско-славянска вълна да приеме християнството, е стоялъ начело на една вече мощна българска държава.

*

Величието на Кирило-Методиевото дѣло може да се разбере, да се почувствува само като си представимъ онова хаотично състояние на тогавашния нашъ езикъ бидейки той безъ своя азбука, безъ своя книжнина, безъ установена граматика. И изъ тоя първиченъ езиковъ хаосъ светитѣ братя Кирилъ и Методий отлжчватъ основнитѣ звукове и създаватъ единъ книжовенъ езикъ, строенъ, гъвкавъ и изразенъ, съ едно богатство на глаголни форми, каквото едва ли другъ езикъ притежава; единъ езикъ, въ който всѣка буква има своя смисълъ и наложителностъ, въ който всѣко Ж, всѣко Ъ, всѣки Ъ, Ъ и Ъ (ери) има своето установено мѣсто, своето езиково-историческо оправдание, единъ езикъ, въ който никакво „трамповане“ на Ж съ Ъ е невъзможно. И тази единствена правописна традиция останала въ нашия книжовенъ езикъ отъ онова творческо минало, която ни свързваше съ свѣтлата

доба на първото българско царство, ние лекомислено, безъ всѣка нужда, безъ синовна почитъ, отъ пуста демагогия само откъснахме преди двадесетина години отъ нашата народностна снага и създадохме единъ правописъ, пуста, изкуственъ, несъответственъ на нашия произносъ, безъ съ това българскиятъ народъ ни на йота да стана повече грамотенъ.

**

Отъ десетия вѣкъ нататкъ започва у насъ една трескава и плодородна творческа книжовна дейностъ, чиито размѣри и обхватност ние днесъ не можемъ да узнаемъ, защото времето и зли врагове системно сж унищожавали вѣкове поредъ нашитѣ книги. Обаче все пакъ ние имаме едно оцѣлѣло въ историята мѣрило, което ни позволява да преценимъ значителността на старобългарската книжнина чрезъ отражението, чрезъ влиянието ѝ върху книжнината и книжовния езикъ на цѣлокупното славянство, а най-вече върху тия на руси, сѣрби и румъни.

Въ вихъра на българската държавностъ се е зародила и оформила румънската държава, българскиятъ става нейнъ служебенъ езикъ въ продължение на шестъ столѣтия; въ румънскитѣ черкви божествената литургия се извършвала на български езикъ чакъ до началото на 18 в. (и по-късно) и румънскиятъ народъ съ кървави борби е устоявалъ предъ нахлуващото фанариотство правата на черковно-българския езикъ; на чистъ срѣдно-български езикъ сж писани архивитѣ на румънскитѣ господари и воеводи: Мирча Чел-маре, Владъ, Радулъ, Басарабъ, Стефанъ Чел-маре, Петъръ Рарешъ, на Василъ Лупу (отъ 1650 г.) и на мнозина други; съ

Кирилица е печатана първата румънска конституция отъ 1838 год. Днесъ 4 — 5 хиляди български думи сж въ ежедневна употреба въ устата на всѣки румънецъ — това сж думи съ най-разновидно значение, като се започне отъ тия за обикновена домашна употреба, та се дойде до най-висшитѣ божествени, правни и философски понятия. По политически, а после и по голѣмански съображения власитѣ се видѣха принудени, оскърбени отъ руска нетактичностъ, къмъ срѣдата на миналия вѣкъ да се отречатъ отъ славянството и отъ българскитѣ букви и днесъ си блѣска въ главата съ латницата, въ която не могатъ да намѣрятъ букви за звуковетѣ Ч, Ж, Ц, З, Ш, и най-вече за Ж, която пишатъ ту съ І, ту съ А или Е.

Отъ другороднитѣ народи ние сме оказали значително влияние и върху маджаритѣ, на които покрай другото, сме дали и около 600 български думи, които и до днесъ сж у тѣхъ въ употреба.

А чрезъ богомилското учение, което съвсемъ не е незначително и незаслужаващо нашето внимание, ние сме указали не малко влияние и на западноевропейската теоложка и философска мисълъ и сме били преходници на реформацията. Янъ Хусъ, изгорѣнъ въ началото на 15 столѣтие, е единъ отъ раннитѣ борци за вѣрска свобода и просвѣта, повлиянъ отъ учението на попъ Богомила.

**

Какво е значението на нашата азбука? Единствени ние, българитѣ и *нашитѣ* духовни рожби — руси и сѣрби имаме азбука, която има букви за всички звукове въ нашия езикъ. А италиянци и гърци, испанци и френци, англичани и германци,

време Александър Велики предложил да съгради опожарения храм на Диана, съ условие, да се постави името му пред входа на храма. Ефесианците, особено жените, почитателно отказали това предложение на Александър Велики.

Явява се *жената* на сцената. Ефесианките поднесли доброволно всички си скъпоценности, украшения и други подаяния, мисляйки че подобни деяния ги краси вънкашно и вътрешно много повече от всички скъпоценности на свята.

Не само от гр. Ефесус жените сж пожертвували своето богатство, но и от много други градове.

Днес този храм е развалини от варварското нападение на Готите, които били лишени от чувството на почит към великолепията и красивото.

От дейността на жената в миналото и в сегашно време ние идваме до заключение, че влиянието на жената е било и е голямо, е било и е благотворително, тъй като в всички прояви на жената, особено в благотворителност, тя е незаменима. Сърдцето ѝ е скровищницата на всички добродетели.

За *първа път* в България под турското иго жената в гр. Варна е дала подтик за образуване женски благотворителни дружества.

Срещаме в 1868 г. в Стара Загора, и в Лом и в другите градове.

Днес България се радва на многочислени добродетелни дружества, а особено Варна. Известни сж благотворителни дами в града, които сж жертвували свои недвижими имоти за благотворителните цели.

Тези дружества имат жизнена сила, като помагат на немощни старци, на бедни ученици и ученици, като откриват безплатни трапезарии, занаятчийско училище за женски пол и пр. В това отношение, следователно, жената, днес като образована, възпитана, долюбива, просветена, държи първенство, като е пропита с свършени идеали и добродетели.

† ПЕТЪРЪ В. ГОЧЕВЪ

На 11 юний т. г., преди полунощ, след продължително боледуване, в пълно съзнание до последна минута, тихо предаде Богу духъ, нашият съгражданин, Петъръ В. Гочевъ.

Покойникът е роден на 25 май 1902 г. в гр. Видинъ. Първоначалното си и средно образование е получил в гр. Варна. След завършване на последното постъпил в нашия държавен университет, в физико-математическия факултет, който завършил с отличие и бил оставен за асистент в университета. За добиване титлата „доктор“ по естествените науки представил дисертацията: „Палеонтологични и стратиграфски изследвания в Варненско“, която дисертация достойно защитил и получил учената степен — *Докторъ*. Освен казаната дисертация, написал много още монографии и статии по геология, от които ще упоменем ония от тях, които се отнасят за нашия край. Тъ сж: „Геологични наблюдения по Черноморското крайбрежие между устието на р. Камчия и носъ Емине“, „Геологични бележки за околността на Варненските езера“, „Нашо се дължат свличанията на почвата североизточно от гр. Варна“. Тежкият недъг не го оставил да продължава своята научна работа в университета и тръбваше преждевременно да се прибере в Варна, при родителите си. Тук бил назначен учител в прогимназията „Априловъ“, гдето, покрай учителството, продължавал да се занимава с научни изследвания върху своята специалност, като е водил обширна кореспонденция с много учени и си създавал име на такъв. Но и тук не се задържал за дълго време. Новов бил повикан в София за държавен геолог, обаче не можал да остане на тая длъжност, заболел и пак се завърнал в Варна на почивка и лъкуване. Но той не знаеше какво е почивка, а продължавал, до последните минути на своя живот, да работи върху науката, към която тъй силно бше пристрастен. Обширната му библиотека, множеството предмети от геологичен, палеонтологичен и минералогичен характер, които заемат цяла стая, говорят с каква голяма любов той се б отдал на своите научни изследвания. Той не б само естественик, но и добър художник, музикант, техник. Съ една реч, природно б надарен с големи дарби и способности. Съ неговата смърт, нашата геологична наука губи единъ вещь работник. Редъ години покойникът е бил и уредник на естествено-историческия отдалъ при Варненския народен музей.

Като човкъ се отличава с своя извънредно благ характер, и е оставил отлични спомени между другари, с които е работил.

Нека неговата свтла памет пребива в вѣки и Богъ дари вѣченъ покой на страдалческата му душа!

А. И.

Гответе се зи селкостопанския съборъ! Посрѣщайте най-радостно гостите на събора!

Илия М. Добревъ

ВАРНА кѣто градъ и лѣтовище Какво има и отъ какво се нуждае

Въ първата своя статия, помѣстена в в. „Варненски Кореняк“, брой 14 отъ 21 априлъ т. г., наблегнахъ най-вече за интензивно заселване около града в широкъ масщабъ. Тукъ ще посоча какво е постигнато в това отношение другаде, вѣн отъ България. Близки мѣмисълта, че това ще бже и за насъ поука и потикъ за постижения в тази жива декоративна

област, единъ жизненъ и декоративенъ приносъ отъ ржката на човѣка и природата върху скъпоценната корона на българската черноморска царица — Варна.

Спираме се първо на

ХОЛАНДИЯ

Ще вземемъ за примѣръ

Х А Г А

Това е единъ приказенъ градъ по своето грандиозно, завършено благоустройство. Царството на кралица Вилхелмина се гордѣе съ своите градове, особено съ Хага. Не напразно тамъ си даватъ среши свѣтовни знаменитости — интелектуалци, представители на международни, официални и частни висши институти и учени съ всевътско значение. Конференции на литератори, дипломати дори и държавни глави.

Холандскиятъ народъ е трезвенъ, смѣлъ и предприемчивъ вѣ всички области на творчеството и стопанството. Благодарение на тия свои заложби, малка сравнително, Холандия отдавна владѣе многочислени богати острови в океана и колонии в далечни континенти. Търговскиятъ флотъ на кралството и грамадните цѣтущи владения, вѣн отъ своята метрополия, на каквито се радва тази държава, много велики сили и големи народи не се радватъ.

Хага, макаръ да не е разположенъ непосредствено до самото море, има свое великолепно лѣтовище на морския брѣгъ. То отстои отъ града на едно разстояние почти равно на това между Варна и Евксиноградъ. Тукъ презъ сезона, обикновено, се стича по-избранъ, по-заможенъ свѣтъ и такъв от сръдна ржка. Съобщенията съ града сж трамвайни, автомобилни и пешеходни. Асфалтови шосета, вѣ нѣколко паралели по хоризонталния теренъ минаватъ презъ вѣковна борова гора, издигнала се възбогъ съ своите остри вѣчно зелени конуси. Отъ самия градъ до лѣтовището се простира това иглолистно насаждение на столѣтна възрастъ. Тази гора е прошарена

чехи, поляци и хървати, та най-после маджари, румѣни и турци, не намирайки достатѣчно букви в латиницата за своите звукове — Ч, Ж, З, Ц, Ъ и пр. си служатъ съ

Отъ интересъ е да се види какъ католишките славяни, а сжщо и нѣкои наши съседни народи си служатъ съ буквобедната латиница, за да си създадатъ букви за своите звукове:

(Долната таблица може да се използва за правилно четене на названия и др. на съответните езици).

чешки	полски	румѣнски	унгарски	турски
С	S	S	SZ	S
Ш	S*	SZ	S*	S*
З	Z	Z	Z	Z
Ж	Z*	J, gl, ge (дж)	ZS	J, C (дж)
Ц	C	T*	CZ, C	—
Ч	C*	Ci, ce (che=R)	CS	Ç
Ъ	—	A (on)	—	I=bl
Я	—	E (en)	ea	ya, yu (ü=ю)

отъ тукъ се вижда, че чешката латиница най-добре прилѣга да пишешъ названията на нашите улици съ латиница — трѣбва да се изучатъ само три букви: С, S, Z (uâ = ж).

*) Тия букви приематъ по една кукичка отгоре или отдолу.

Старобългарскиятъ езикъ, езикъ на Кирила и Методия, е игралъ огромна роля в културната история на славянските народи; по него изучаваме историята на всички славянски езици; той е основата на славянското езикознание и изходна точка за изясняване на най-заплетените въпроси на общото сравнително езикознание. Цѣлата славянска филология се върти все около произхода и сжчината на старобългарския езикъ; безъ него е невъзможно да изучаваме славянските наречия, нито да ги сравняваме съ други индоевропейски езици.

И тъй, ако обгърнемъ съ единъ широкъ и критиченъ погледъ епохата, когато се е творила българската култура и българската книж-

точки и кукички съ съчетания на букви, за да допълнятъ тази чужда и недостатъчна за езиковитъ с и нужди латинска азбука.

нина, които първи и най-достойни радатели сж били светитѣ братя Кирилъ и Методий и тѣхните славни ученици-седмочисленици (които в сжщностъ сж били около 200), ние ще узнаемъ оная творческа духовна мощъ, която се е излжила отъ нашия якъ, упоритъ и устременъ народъ, ние съ радостъ и гордостъ ще обзремъ оная ярка и дълготрайна свѣтлина, която ние щедро сме разливали далеко около насъ, за да разпръснемъ духовния мракъ у нашите братски народи: моравски, руски, сръбско-хърватски и румѣнски.

Денътъ на св. Кирила и Методия е денъ на българския творчески духъ, широко разлѣлъ се по все-славянския и европейския миръ за

просвѣта и за възвишенъ духовенъ животъ на народитѣ.

Слава на светитѣ братя Кирилъ и Методий.

Бодъръ духъ и крепка воля на българския народъ за нестихващъ устремъ къмъ възвишеното и чело-вѣчното!

Въ допълнение на горната радио сказка, искамъ да направя нѣколко предложения относно отпразднуването на деня на светитѣ братя за вѣ бжде, за да бже то посмислено, приближавайки кирилометодиева епоха до нашите днешни български времена.

Въ тоя тържественъ денъ ние трѣбва духовно да се приобщимъ къмъ свѣтлата оная доба на устремъ, възходъ и просвѣта на българското племе, обединено подъ скиптъра на великия Царъ Симеонъ окриляно и одухотворено отъ гения на Кирила и Методия и на тѣхните близки и подалечни ученици. За тази целъ, вѣ тоя денъ трѣбва да се даде на нашия народъ възможностъ да чуе писанията на миналото, да чуе старобългарска речъ, тъй както тя се е говорѣла вѣ време на светитѣ братя. На тоя денъ вѣ нашите черкви трѣбва да се чете подходящъ откъсъ отъ евангелието на *старобългарски* отъ добре езиково обученъ свещеникъ и литургията да бже отслужена съ старобългарско пѣние. Може да бже прочетено вѣ съкратенъ видъ и панонското житие на св. Кирилъ.

Отъ голямо значение ще бже да се чете вѣ тоя денъ предъ всички събрани ученици, отъ вещь и гласовитѣ четецъ бойката статия на Черноризецъ Храбра „О писменехъ“ на *старобългарски*.

По радиото може да се каже вѣ тоя денъ художествено прочетена на *старобългарски* поетичната статийка „Весна“.

Срѣдишната ни прогимназия има хубавото хрумване като отрежда ученици да носятъ при шествието, приковани на прѣчки картони съ отдалните букви на кирилицата и глаголицата. Прѣжките, обаче, сж отъ мръсни и нерендосани лѣви — а би трѣбвало да бждатъ огладени, красиви и бодисани.

Твърде некрасиви сж *широките* трибагренни ленти, съ които бѣха окичени ученици отъ гимназиите, поставени косо само отпредъ на гърдите; по-красиво би било да се носятъ по-малки ленти или трицѣтѣни розетки на лѣвата страна на гърдите.

Желателно е шедствието да се предложатъ отъ чета македонци и македонки отъ Солунско — отъ родното мѣсто на Кирила и Методия, облѣчени вѣ хубави и чисти македонски носии, носящи лика на светитѣ братя, които не трѣбва да се изобразяватъ непременно старци — Кирилъ никога не е билъ старецъ — той е умрѣлъ младъ, 43 годишенъ.

Редно и прилично е шедствието да се приема и поздравява отъ училищните власти, представляващи министерството на народната просвѣта.

Отпразднувайки по тоя начинъ великия денъ на българската просвѣта, ние ще съживимъ връзката на нашия днешенъ народностенъ духъ съ златната доба на лумнала-та при светитѣ братя българчина.

Печатница „Просвѣщение“ — Варна ул. „Шуменъ“ № 2.

по всички направления съ асфалтирани алеи, геометрически и съ художествени джги и извивки. Беседките и скамейките предлагат сладостна отмора на любителите на природата въ най-поетични кътове и уютни яснозелени гъсти заслони. Всички тия пжтища и алеи сж силно феерично освѣтлени съ електричеството нощно време. Гледката и боровия миризъ захласват човѣка въ омая и шеметъ.

Лѣтовнището, непосредствено до плажа, разполага съ толкозъ много локали и грандиозни хотели, гдето преспокойно могат да лѣтуват хиляди посетители. Тукъ има барове и ресторанти, въ които могат да се дават банкети за сто-тици лица и да се състоятъ кон-ференции отъ хиляди души. Има множество дансинги и великоле-пен паркъ за отмора, нощни бде-ния и съзерцания, разходки и мла-дежки идили подъ млѣчното електрическо освѣтление. Това по-следното е тъй силно, тъй изобил-но, че свѣтлината презъ цѣлата нощ е просто алюзия на деня. Смѣхътъ, пѣснитъ, танци и веселия животъ на лѣтовниците, въ лока-литъ и обширния паркъ, е въ пъл-нен разгаръ до зори. И всичко това е на брѣга на студеното Се-верно море.

При своя мощенъ духъ, смѣлъ замахъ, висока култура, неизчер-паема енергия и богатства, ако холандцитъ имаха и нашия мекъ климатъ и щедритъ прирдони даро-ве, на които се радва Варна, биха затъмнили фантастичната слава на легендарния Вавилонъ. Тукъ свѣ-тътъ би видѣлъ такива чудеса, та-кива декори и постижения, въ цен-търа и 50 клм. въ радиусъ, какви-то е раждала и изпълнявала фанта-зията на могъщитъ колоси на древната цивилизация, въ приказ-нитъ екзотични времена.

Нека вземемъ примѣръ отъ тѣхъ и вървимъ по стѣпките имъ! Така и ний ще възвисимъ отечеството и ще обезсмъртимъ вѣлшебната фе-ерия на Варна, макаръ да сме бед-ни. „Очи плахи, ржце смѣли“. По-следното не ни липсва. Съ трудъ и постоянство всичко се постига!

Единъ отъ живитѣ стари търговци въ гр. Варна

Миналото на старитѣ варненски търговци е пълно съ поука, поради тѣхната предприемчивостъ, усърдие, честностъ, търговски и общественъ мирогледъ и постоянство, и реши-телностъ: Покойникитѣ, като Вели-ко Христовъ, Янко Славчевъ, Сава Георгиевичъ и др., сж играли за-видна роля въ търговско-стопанския и общественъ животъ на гр. Варна. Тѣхната дейностъ служи като пж-теводна звезда за младитѣ търгов-ци по житейския имъ пжтъ.

Единъ отъ тѣзи стари, живи рат-ници въ търговско-стопанското поле е и г. Никола Житаровъ, който съ полувѣковна дейностъ въ търгов-ска, стопанска и обществена об-ласть, дейностъ неуморима, продѣл-жителна, заслужава нашето удив-ление, нашето уважение и да му отдадемъ нашата почитъ при него-вата преклонна възраст, ние дава-ме мѣсто въ колонитѣ на вестника неговото живоописание, свързано съ неговата дейностъ.

На кратко: родилъ се въ гр. В. Търново презъ 1859 год. и още като дете, заедно съ родителитѣ си, презъ 1866 г., се преселилъ въ гр. Меджидие — стара Добруджа, кждето сж се установили на по-стоянно мѣстожителство. Следъ Кримската война, почнало се коло-низирането на татари отъ Кримъ, Русия, и сжщо отъ вътрешността на България, предимно отъ Шу-менъ, В. Търново, Габрово, Сли-венъ и др., предприемчиви българ-ски търговци, сж дошли въ сжщия градъ и се установили като търгов-ци на колониалъ, манифактура и

др. Поради достатъчно число бъл-гари, образувало с е общество, което се погрижило да открие бъл-гарско училище и да се построи църква. Въ това първоначално бъл-гарско училище г. Никола Житар-ски е получилъ първоначалното си образование. Въ 1873 постѣпилъ въ пансиона на Сава Доброплодни въ гр. Кюстенджа, и училъ въ клас-ното училище. Следъ свършването на това училище, отдалъ се съ свои роднини въ гр. Меджидие, на търговия, кждето го заварва освободителната война.

Следъ освобождението на Бъл-гария, когато по Берлинския дого-воръ се отстъпи Добруджа на Ро-мъния, по-големата частъ отъ бъл-гарскава колония въ гр. Меджидие се изселила въ гр. Варна, защото немоща да живѣе подъ ново роб-ство.

Никола Житаровъ се е преселилъ въ гр. Варна презъ м. май, 1879 г., заедно съ родителитѣ си и други роднини, кждето и до днесъ живѣе. Съ пристигането си въ гр. Варна, той започналъ търговия на храни — житарство, която търговия впо-следствие разширилъ и търгувалъ съ разни други браншове, като сарафъ, износъ на храни, варива и др.

Той сварилъ тукъ видни българ-ски търговци: Величко Христовъ, Сава Георгиевичъ, Янко Славчевъ, Стефанъ Явашчиевъ и др.

Той, заедно съ тѣзи търговци, които сж вече покойници, решили по почина на Величко Христовъ да основатъ Българско Търговско Па-раходно Дружество, тъй като но-воосвободена България не прите-жавала до тогава нито единъ па-раходъ, а чужди параходи обслуж-вали тогавашната търговия, която отъ година на година се увелича-вала.

Водими отъ това съображение, а най-главно отъ народна гордостъ, и родолюбие да се развѣва народ-ния трибагренникъ по близки и да-лечни морета, въ общо събрание на 31 декемврий 1889 г. по почина на Величко Христовъ, Стати Пани-ца, Иванъ Мънзовъ и др., е било взето решение — да се поржча първиятъ Български параходъ „Бо-рисъ“ въ Англия презъ 1893 г. и тази поржчка е била възложена на Величко Христовъ.

Следъ една година, вториятъ па-раходъ „България“. Народниятъ трибагренникъ започналъ да се вѣе по синитѣ черноморски ширини.

Пристигането на първия българ-ски параходъ въ гр. Върна предиз-викало голѣмъ възторгъ въ граж-данството, предимно българитѣ. Това събитие било отъ голѣмо значение за варненскитѣ търговци, като велика стопанска придобивка на страната ни, вследствие на кое-то се породило голѣмо въодушев-ление въ българското сърдце. Ак-цитъ на д-вото се купували по 500 лв. зл. отъ всички съ голѣма радостъ и готовностъ.

Никола Житаровъ билъ акцио-неръ и развивалъ голѣма дейностъ и като такъвъ билъ избранъ редъ години въ управителния съветъ на Д-вото: а) Членъ въ управителния съветъ отъ м. юлий 1909 година, до 31 мартъ 1911 год. и отъ м. априлъ 1914 год. до края на 1923 г. б) Билъ правителственъ делегатъ презъ 1901 г. и е далъ докладъ за увеличение на търговски флотъ съ закупване на чистъ товаренъ па-раходъ; в) изпълнявалъ отъ м. де-кемврий 1908 год. до м. декемврий 1909 г. длжността директоръ — почетна служба; г) презъ 1913 год. билъ делигиранъ съ Величко Хри-стовъ, Бръчковъ и директора Кара-кашевъ въ София, за да издейству-ватъ отъ правителството за прене-сенитѣ услуги презъ балканската война отъ Д-вото, вследствие на доклада, направенъ отъ него, Д-вото е получило 1,700,000 лв.

До Балканската война търговска-та дейностъ на Никола Житаровъ се развива успѣшно и често се за-нимавалъ съ износни артикули въ Цариградъ, Пирея и Александрия

(Египетъ). Следъ Балканската и Европейската войны, като се отне Добруджа — златната житница на България — почувствувалъ се теж-кия упадъкъ на търговията, но следъ нѣколко години последната пакъ се съживила, но не толкова усилено.

Никола Житаровъ въ обществе-ната си дейностъ, като скромень търговецъ и гражданинъ, билъ из-бранъ като членъ на Варненската търговско индустриална камара отъ 1895 год. до 1908 год. (удостовѣр. — 1329 год. отъ 18 августъ 1936 г. на Варнен. трѣг. индустр. камара); членъ въ скомтовия комитетъ на Б. Н. Банка, Варненски клонъ, редъ години; членъ на Управител-ния Съветъ на Стоковата Бурса и членъ на сжщата до днесъ; билъ членъ на гражданския комитетъ, образуванъ по почина на бившия кметъ и общественикъ Кр. Мирски, състоящъ се отъ Тодоръ Раевъ и Никола Шоповъ. Този комитетъ въ 1882 г. открилъ първата Българска читалня, за което се написалъ нуждния протоколъ, който се съ-хранява въ градската общинска библиотека; билъ общински съвет-никъ отъ 1908 — 1911 год. и като такъвъ влизалъ въ една делегация, избрана отъ тогавашния общински съветъ, за да ходатайствува отпу-скането на заемъ отъ държавата за общински предприятия: канализа-ция, водопроводъ и др., който за-емъ е билъ отпуснатъ; билъ изби-ранъ членъ на настоятелството, презъ 1905 год. презъ 1931 — 1934 г.; членувалъ въ разни благотво-рителни, обществени дружества.

Отъ всичко гореизложено, на кратко, се вижда, че г. Никола Житаровъ, като търговецъ и об-щественикъ, се е ползувалъ и се ползува и днесъ съ нуждното ува-жение отъ гражданството, тъй като той е изпълнявалъ всичкитѣ му възложени работи честно и акурат-но, като не е дирилъ никакво въз-мездие.

Хвала му и нека дейността му бжде достойна за подражание!

П. Богатировъ

ХРОНИКА

На 9 VIII т. г. (Св. Пантелей-монъ) е празника на Варненското Културно Просвѣтно Икономическо Д-во „Варненски Кореникъ“.

Празникътъ на дружеството съв-пада съ годишнината отъ освобож-дението на гр. Варна.

Тая година, по случай 60 години отъ освобождението, специаленъ комитетъ подъ покровителството на Варненското Общинско Управе-ние, ще е изработи програма за по-тържественото изнасяне на го-лѣмия за града ни приздникъ.

Дружественитѣ членове, а и вси-ки варненски граждани ще трѣбва да взематъ живо участие въ тър-жеството.

По сведения на Курортното бюро, числото на посетителитѣ на Варна се увеличава. Прави впечат-ление, че тая година има доста гости отъ Югославия. Нека варнен-ското гражданство, а особено хо-телиери, съдържатели на ресто-ранти, локали и пр., да бждатъ по-внимателни къмъ гоститѣ.

Правятъ се усилены подготов-ления за предстоящия селско-сто-панския съборъ. Очаква се тая го-дина съборътъ да бжде по вели-чественъ. Налага се да се взематъ предварително всички мѣрки за по-доброто изнасяне на събора.

Концертътъ на Славко По-повъ се изнесе на 15 юлий, въ 9 часа вечерта въ народния театъръ при препълненъ салонъ, подъ по-кровителството на градския кметъ г. Инж. Я. Мустаковъ. Починътъ на този концертъ се взе отъ д-во „Вар-ненски Кореникъ“. Славко Поповъ е една знаменитостъ свѣтовна и не напразно чуждестраннитѣ вестници по наричатъ „втори Мазаровъ на

чело“. Варненци, трѣбва да се гор-дѣемъ съ своя съгражданинъ, който съ своето изумително неподражае-мо изкуство и блестящата техника представява България въ културно отношение предъ външния свѣтъ. Славко Поповъ бѣ аплодиранъ отъ слушателитѣ. За голѣмата наслада, която имъ достави, и за удовольстви-ето, че за пръвъ пжтъ слушатъ та-къвъ концертъ. Челото, на което свири Славко Поповъ носи дата 1699 г., италиански произходъ. Пожела-ваме на нашия съгражданинъ да жъне още лаври въ своето блестя-ще поприще.

За ученическа дисциплина. Учебната година се свърши. Учени-китѣ и ученицитѣ сж свободни вече отъ занятия и могатъ полезно да прекаратъ времето си въ почивка. Това свободно време не значи, че ученикътъ е свободенъ да върши всичко, каквото му скимне. Той трѣбва да пази училищната дисци-плина и вънъ отъ училището, за да може да се представи предъ обще-ството за възпитанъ. Особено тѣзи ученички и ученици, които живѣятъ въ курортни мѣста, на пр. въ вили-тѣ, сж длжни да се съобразяватъ съ дисциплинарнитѣ наредби, за-брани, да не се отнасятъ жестоко съ животнитѣ, да не повреждатъ частна и обществена собственостъ, оловни и други полезни растения, да не рушатъ украсени мѣстности, гнѣзда и убѣжища на полезни жи-вотни (§ 228 — дисциплина). Длж-ностъ е на подаритѣ и на родите-литѣ да следатъ за поведението на учащитѣ се и противъ нарушителитѣ да взематъ съответни мѣрки.

Научаваме се, че на 9/VIII т. г. въ Варн. Областенъ Сждъ сж на-срочени дѣла за разглеждане. Умѣстно ще бжде да се направи надлежното за да се отсрочатъ тия дѣла за друга дата, защото на 9 VIII ще се чувствуваше шестдесетъ годишнината отъ освобождението на гр. Варна.

Умѣстно ще бжде, ако каса-та при морскитѣ бани се държи отворена до 7 1/2 часа вечерта, за да могатъ и чиновницитѣ, които напускатъ работата си на 7 часа, да използватъ топлитѣ бани.

Отговорностъ. Съгласно чл. 609 отъ зак. за задълженията и до-говоритѣ, гостилничаритѣ, кръчма-ритѣ, баняджитѣ, хотелд., наемод-на мебелирани стаи и пр. сж отго-ворни за открадването или повреж-дането на вещитѣ на пжтника, ако кражбата е извършена или повреж-дането е причинено отъ слугитѣ или отъ другитѣ лица, които сж поста-вени да управляватъ гостилницитѣ и др., или отъ чужди лица, които со навѣртатъ въ тѣзи заведения.

Тѣ не сж отговорни само за ония кражби, които сж извършени съ оржие въ ржка или съ друга не-предолима сила вследствие на го-лѣмата небрежностъ на притежа-теля.

Касациония сжлъ разширява тази отговорностъ и съ решение дава следното тълкувание:

„Напомнянето устно или писмено чрезъ обявление, клиентитѣ да па-зятъ вещитѣ си, не освобождава баняджитѣ, хотелджитѣ и пр. отъ отговорностъ за откраднатитѣ или изгубени вещи въ заведенията имъ.

Допустнати грѣшки въ бр. 16, сж следнитѣ: а) въ I стр. I колона следва да се чете „образуването на характера“; б) II стр. II кол. р. 29, отгоре надолу следва да се че-те „Морискость“; в) с. стр. с. кол. р. 39 отгоре надолу, следва да се прибави „conune in Type juifs“, следъ Juifs actuels; „ditei“ вмѣсто „dite“, вмѣсто „ce sini conserve“ следва да се чете „ce qui conserve“; г) стр. III, кол. II, р. 19 отгоре надолу „адми-ралтейския корабъ „Парижъ“; д) р. 53 „на“; е) стр. 4, кол. II, р. 8, от-горе надолу „служители“; въ сти-хотворението, стр. 4, р. 3, следва да се чете „скалистия“ и вмѣсто „самотень“, следва да се чете „спа-сителень“.

ПОСЕТЕТЕ ГР. ВАРНА!

Варна е кралицата на Черно море.

Варна е най-доброто и най-модерно българско морско лътовище.

Морски студени бани и топли лечебни бани съ тераси и бюфети надъ плажа.

Плажъ чистъ съ дребнозърнестъ пясъкъ и гладко морско дъно.

Добре уредена приморска градина по продължение на крайбрежието и плажа.

Интересни и разнообразни околности -- Аладжа манастиръ (Пещеренъ манастиръ), манастира „Св. Константинъ“ Узунъ-кумъ (Златнитъ пясъци), устието на р. Камчия, Лазуренъ-брѣгъ (Карантината), Гюндюза, Дикилиташъ, (Камена гора) и пр., трѣбва да бждатъ посетени отъ всички, които търсятъ наслада.

Редовни автомобилни служби до всички околности и морски рейси до съжитѣ.

Уредени хотели, квартири, ресторанти, локали при нормирани цени, достѣпни за всички.

Всички видове спортъ — тенисъ, футболни състезания и пр. Ежедневно въ приморската градина концерти отъ военната музика. Духови и струнни оркестри, джазъ и пр.

Разни забави — Дансинги, морски балове, венециански ноци и пр.

Селско-стопански съборъ и международна мострена изложба

отъ 14.VIII до 3.IX съ 70% намалени цени.

Уредена курортна служба съ точенъ списъкъ на квартири, хотели и пансиони. Обслужване и разквартируване безплатно (дирекция въ приморската градина, телефонъ № 22-94, клонъ на гарата.)

Посетете гр. Варна - царицата на Черно море!

С О Н Е Т И:

Одесусъ¹⁾

Погълнатъ отъ мечта безмърна
Стоя на тозъ красивъ брѣгъ, прикованъ
И сѣщамъ, какъ прохладата вечерна
Ме гали — сънь навѣва нежеланъ.

Не се вече носи глѣчъ по брѣговетѣ
На този кѣтъ — О! лѣчезаренъ рай!
И вече не се чуватъ гласовѣтъ
На красоти — вѣнци на този край!

Небе . . . море! и мисля какъ Милети
Съ величествения си платноходъ
По морски ширини, вѣвъ тъми облѣти,
Сж трѣгнаха вѣвъ смѣли си походъ
Отъ блѣнове и отъ пориви алчни,
Одесусъ основали — тозъ кѣтъ злани!

¹⁾ Основанъ преди 2500 г. отъ елински колонисти отъ Милетия, Мала Азия.

**Посетете най-добрия и модерно
устроенъ морски курортъ — Варна!**

Черно море.

Море величествено и чудесно
Си ти, и тайнствено, и съ дивна мощъ!
Сияйно си въ сияние небесно
И мрачно въ гѣсти мракъ на равна ноцъ!

О! твойта синина е неизмѣнна,
Тя все е сѣща отъ началенъ день!
Съ неутържима сила е плѣнена
Душата ми и съ чистъ възторгъ, свещенъ.

При буря ти си лихъ бичъ на моряка
И властни сж прибойнитѣ вълни,
Не ослѣпаватъ зрака на маяка

Безщаднитѣ ти мощни съсипни.
При тишина ти си възторгъ, отрада,
Морякѣтъ пѣе съ чувство и наслада!

**Посетете масово международната
мострена изложба!**

Приморската градина.

Просторъ! Просторъ се шири днесъ предъ мене,
Просторъ на сини, морски широти,
Где слънчеви зари, вѣвъ унесене,
Лудѣятъ отъ възторжни висоти!

Чаровна гледка, свежестъ и омая!
По тозъ красивъ, разкошенъ, златенъ кѣтъ,
Съ вълшебството и съ дивни чаръ на рая
Сърдцето трепка ми въ захласъ тозъ пѣтъ.

Съ надежди свѣтли и мечти златисти,
Сърдце, поглѣщай жадно струйтѣ чисти
На благовони, морския зефиръ,

Като небесна, света благодать,
Кой прѣска обаяне — ароматъ,
По жизнената и свѣтовна ширъ!

**На 9-VIII. (27.VII. ст. ст.) т. г. се на-
вършватъ шестдесетъ години отъ
освобождението на Варна.**

На брѣга.

Предъ менъ се стилатъ брѣговетѣ златни
Съ вълшебни и чаровни красоти!
Чудесниятъ дворецъ на Царъ юначни,
Градини, вили — сладъ кѣтъ на мечти!

О, нѣжни, здрачни блѣсъкъ на заритѣ
Плѣнява ми душата, буди блѣнъ
Любовенъ сладки шепотъ на вълнитѣ
Униса я въ край небенъ, отдаленъ!

Мой взоръ, плѣненъ и възхитенъ, се скита
Отъ красоти на красоти — омай,
И гледа, какъ е всѣкъ съ душа честита.

Че може въ тозъ разкошенъ, златенъ край,
Въ тѣзъ сияйни и блистателни предѣли
Животъ да наиде новъ и да се цѣли!

**Студенитѣ и топли морски бани
действуватъ благотворно.**

Плажъ.

Небеснитѣ чертози тамъ свѣтлѣятъ
На слънцето отъ златнитѣ зари,
И сини, морски глѣбини нѣмѣятъ . . .
Непоносима жегга вредъ цари!

На нѣжки, брѣжни и златисти пѣсъкъ
Наяди пѣятъ радно и съ омай,
И гуркатъ се въ водитѣ въ чуденъ блѣсъкъ
А взорѣтъ ми се спира тамъ . . . се май!

Чаровенъ плажъ, незамѣнимъ! почива
Всѣкъ отъ дневни грижи несмутенъ
И слуша морски шепотъ възхитенъ.

Катъ морскиятъ и свежъ зефиръ се влива
Въ гърди му, чувствува мощъ чудна, жива,
За трудъ, борба въ живота опресненъ!

**Климатѣтъ въ Варна позволява до
късна есенъ да се правятъ морски бани.**

Царицата на ноцѣта.

Сияйната царица на ноцѣта
Възхожда на сребристия си тронъ
Тържествено и въ пълна красота
На източния аленъ небосклонъ.

Съ омай усмивка сладка праща тя
Отъ саяюща и дална глѣбина,
Като пилѣй лѣчи съсъ щедрота
По земната и мрачна ширина.

Цѣлуватъ нѣжно морския кристалъ
Лѣчитѣ ѝ и сладостно трептятъ,
Катъ влюбени сърдца. Зефиръ отъ далъ

Полѣхва съсъ приятна хладина,
Вълшебна е тазъ морска ширина,
Где весели наяди се вестятъ!

Ж. Доревъ.

**Работете за Варна — тя заслужава
подкрепата на всички българи!**